

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **O. K.**, zastoupený JUDr. Martinou Tesařovou, advokátkou se sídlem Hořelická 1230/39, Rudná, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2025, č. j. 54 A 12/2023 - 53,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Včasnou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 12. 2022, č. j. 157585/2022/KUSK/OLPPS/RAU. Tímto rozhodnutím žalovaný změnil část výroku rozhodnutí Městského úřadu Brandýs nad Labem-Stará Boleslav (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 5. 2017, č. j. OD-38767/2017 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a ve zbytku je potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně dle § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění zákona č. 249/2014 Sb. (dále jen „zákon o silničním provozu“), vyhověl stěžovateli námitce ve věci zápisu 2 bodů za přestupek ze dne 2. 10. 2011 a tento zápis jako nezákonný zrušil; ostatní námitky zamítl jako nedůvodné, potvrdil zápis bodů za pokuty ze dne 30. 11. 2014, 10. 12. 2013, 18. 7. 2012, 20. 10. 2011 a 29. 3. 2011 a určil, že stav bodového hodnocení stěžovatele po odečtu 2 bodů za přestupek ze dne 2. 10. 2011 činí 12 bodů ke dni 11. 5. 2017. Žalovaný prvostupňové rozhodnutí změnil tak, že potvrdil dále rovněž zápis bodů za pokuty ze dne 31. 7. 2009 a 1. 7. 2009, a určil, že stav bodového hodnocení stěžovatele ke dni 30. 11. 2014 činil 12 bodů.

[2] Kasační stížnost stěžovatel doplnil o návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Stěžovatel ve svém návrhu v návaznosti na § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. tvrdí, že jsou splněny podmínky pro přiznání odkladného účinku. Ten totiž nebude s ohledem na okolnosti věci v rozporu veřejným zájmem. Stěžovatel zdůrazňuje, že k dosažení 12 bodů mělo dojít v již roce 2014, přičemž aktuálně je rok 2025. Trvalo-li veřejné správě mnoho let, než ve věci pravomocně rozhodla (a mohl-li stěžovatel po tuto dobu *ex lege* řídit), pak svým přístupem sama dokazuje, že nejde o věc, v níž je dán důležitý veřejný zájem na tom, aby stěžovatel rychle pozbyl právo řídit motorová vozidla. Navíc přiznáním odkladného účinku jiným osobám újma vzniknout nemůže. Stěžovatel se již 11 let nedopustil přestupku, je tedy vzorným řidičem, který si ze svých předchozích skutků (z nichž některé již ani nepodléhají bodovému hodnocení) vzal ponaučení. To je prokázáno tím, že do správního spisu nebylo žádné další oznámení o uložení pokuty založeno. Stěžovatel dodává, že za standardních okolností ztrácí řidič dosažením 12 bodů řidičské oprávnění a po dobu jednoho roku o něj nesmí žádat. K takovému opatření přistoupil zákonodárce proto, že věřil, že směřuje k „nápravě pachatele“ a snížení rizika, že řidič při řízení vozidla způsobí třetí osobě újmu. U stěžovatele však prokazatelně tohoto cíle bylo dosaženo, neboť se 11 let žádného přestupku nedopustil. Stěžovateli naopak vzniká nepoměrně větší újma, související s jeho podnikatelskou činností; tato činnost představuje pro stěžovatele zdroj obživy. Již v žalobě poukázal na to, že je živnostníkem a v rámci živnostenské činnosti vykonává přepravní služby. Přepravuje osoby, zavazadla, případně samotné předměty. Tuto činnost vykonává dlouhodobě; v posledních letech zejména pro společnost LPHESS Bohemia s.r.o. a společnost RAHOWA Smart Invest s.r.o.; struktura odběratelů služeb se v průběhu času mění, v posledních letech jsou však právě tyto dva zásadní. Stěžovatel dodal, že znovu nepředkládá důkazy a podklady, které již předložil v minulosti a jsou tedy součástí soudního spisu; příkládá však aktuální faktury k prokázání, že tutéž podnikatelskou činnost vykonává nadále.

[4] Ke stěžovatelovu návrhu se žalovaný vyjádřil tak, že s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Zmínil především mimořádný charakter institutu odkladného účinku, který se odráží v nutnosti splnění kumulativních podmínek dle s. ř. s. Stěžovatel tak má povinnost tvrdit a osvědčit, že by výkon nebo jiné právní důsledky pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Musí osvědčit, že takové důsledky by pro něj byly závažné a reálné. Ke své podnikatelské činnosti a z ní dosahovaným příjmům však stěžovatel dokládá pouze některé faktury a tvrdí určitou výši příjmů, aniž by tuto prokázal (např. daňovými přiznáními). Navíc uvedl prakticky stejná tvrzení jako již 24. 1. 2023, kdy podával žalobu proti rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel také netvrdí, že by pozbytí řidičského oprávnění mělo zcela zásadní vliv na jeho výdělečnou činnost. Navíc žalovaný nemá přístup do registru řidičů, takže nemůže ověřit další stěžovatelovo tvrzení, a to sice, že se od roku 2014 již nedopustil žádného dopravního přestupku, za který by se zaznamenávaly body do registru řidičů. I toto tvrzení by ale měl doložit stěžovatel. Žalovaný poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které přiznání odkladného účinku v typově obdobných případech není zcela vyloučené, nicméně je výjimečné. Omezuje se na situace, kdy je stěžovatel na řízení motorového vozidla existenčně závislý, kdy řidičské oprávnění potřebuje z důvodu péče o blízkou osobou, jsou dány mimořádné okolnosti kombinované s nízkou nebezpečností již spáchaných přestupků apod. Ani řidičům z povolení není bez dalšího přiznáván odkladný účinek jejich návrhům. Pouhý odkaz na předmět

pokračování

stěžovatelova podnikání není dostačující pro zdůvodnění vzniku závažné a bezprostředně hrozící újmy v souvislosti s pozbytím řidičského oprávnění; stěžovatel neprokázal, že pozbytí řidičského oprávnění pro něj znamená bezprostřední ztrátu zdroje obživy.

[5] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že institut odkladného účinku má mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, není-li následně zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem (toto ustanovení se užíje přiměřeně v řízení o kasační stížnosti – viz § 107 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy reflektuje na jedné straně hledisko veřejného zájmu, při současném porovnání újmy stěžovatele (nebude-li odkladný účinek přiznán), s možnou újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám (bude-li odkladný účinek přiznán), jako hledisko druhé. K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li stěžovatel, že jeho újma, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, by byla nepoměrně větší oproti případně újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno, a současně teprve poté, co vyloučí kolizi odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[7] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. Rozhodnutí o odkladném účinku je rozhodnutím předběžné povahy, kterým Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá (ani nemůže předjímat) výsledek meritorního posouzení věci.

[8] Při posouzení stěžovatelova návrhu Nejvyšší správní soud zohlednil skutečnost, že na základě obdobných důvodů byl v dané věci krajským soudem přiznán odkladný účinek již žalobě, a to usnesením ze dne 27. 2. 2023, č. j. 54 A 12/2023 - 36. Z tohoto usnesení zároveň plyne, že odkladný účinek stěžovatelově žalobě proti předchozímu rozhodnutí žalovaného přiznal žalobě krajský soud také usnesením ze dne 7. 11. 2022, č. j. 55 A 81/2022 - 31. V obou případech krajský soud, k podobným tvrzením a podkladům, které stěžovatel uvádí a předkládá i v řízení o kasační stížnosti, při vyhovění stěžovatelově návrhu vycházel z následujících skutečností: Stěžovatel je držitelem živnostenských oprávnění (1. s obory činnosti zprostředkování obchodu a služeb a velkoobchod a maloobchod, 2. silniční motorová doprava – osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče). Stěžovatel nemá zaměstnance. V řízení sp. zn. 54 A 12/2023 krajský soud konstatoval, že ze stěžovatelových tvrzení a podkladů

nevyplývá nic, co by svědčilo o posunu ve skutkových okolnostech, které by měly vést k přehodnocení závěru o splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku oproti řízení vedenému pod sp. zn. 55 A 81/2022. Stěžovatel v tomto smyslu řidičské oprávnění potřebuje k výkonu své výdělečné činnosti, kterou vykonává bez zaměstnanců; hrozba ukončení této činnosti v případě nepřiznání odkladného účinku tedy trvá. Stěžovateli tedy hrozila vážná újma a nelze dovodit, že by přiznáním odkladného účinku žalobě mohla být způsobena újma konkrétním třetím osobám. K námitce žalovaného týkající se případného rozporu s významným veřejným zájmem uvedl krajský soud, že žalovaný argumentuje toliko veřejným zájmem na bezpečnosti silničního provozu a výchovnou funkcí zákazu řízení. Krajský soud k tomu přihlédl, přičemž v souvislosti s ochranou veřejného zájmu zároveň zohlednil osvědčenou skutečnost, že se stěžovatel od roku 2014 již nedopustil přestupkového jednání spojeného se záznamem bodů. Krajský soud také vzal v potaz, že typově závažnější přestupky spáchal stěžovatel již před delší dobou. V tomto kontextu krajský soud konstatoval, že odlišná tvrzení týkající se veřejného zájmu, by měl uvádět především žalovaný (a také je prokázat).

[9] Tyto podrobně odůvodněné závěry, opřené o prokázané skutečnosti, nemá Nejvyšší správní soud důvod nyní přehodnocovat. Akceptuje tedy tvrzení stěžovatele o ohrožení jeho zdroje obživy, jakož i argumentaci týkající se toho, že již po dobu více než deseti let nespáchal přestupek, s nímž by byl spojen záznam bodů.

[10] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dále nehrozí újma jiným – konkrétním – osobám, neboť napadené rozhodnutí se týká toliko stěžovatele. Pokud jde o kritérium veřejného zájmu, Nejvyšší správní soud nepřehlédl zájem na ochraně společnosti před působením řidičů, kteří soustavně porušují předpisy upravující bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Tento veřejný zájem nicméně v daném případě nepřeváží nad dopady odebrání řidičského oprávnění na podnikatelskou činnost stěžovatele, přičemž Nejvyšší správní soud připomíná delší odstup od spáchání posledního posuzovaného přestupku. Jelikož byly splněny podmínky pro přiznání odkladného účinku, Nejvyšší správní soud návrhu vyhověl. O věcných aspektech kasační stížnosti však bude teprve rozhodnuto.

[11] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s., kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nicméně Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

[12] Nejvyšší správní soud k věci dodává, stejně jako krajský soud ve zmiňovaném usnesení č. j. 54 A 12/2023 - 36, že usnesení o přiznání odkladného účinku s ohledem na svůj procesní charakter nezakládá překážku věci rozhodnuté, a proto v případě posunu skutkových okolností lze přiznaný odkladný účinek i bez návrhu zrušit, jestliže zde pro jeho přiznání nebyly důvody nebo tyto v mezidobí odpadnou (§ 73 odst. 5 s. ř. s.). Za takový případ by soud v projednávané věci považoval například situaci, kdy by se ukázalo, že se žalobce po podání žaloby či kasační stížnosti dopustil závažného přestupku dle zákona o silničním provozu nebo v souvislosti s řízením motorového vozidla.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. dubna 2025

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu